

ChatGPT Kullanarak Türkiye’de Yoksullukla Mücadele Stratejilerinin Araştırılması

Murat ÇELİK^{1*}

¹Yabancı Diller Bölümü/Batman Üniversite, Türkiye

*murat.celik@batman.edu.tr

Özet – Bu araştırmanın amacı yapay zekâ programı olan ChatGPT kullanarak Türkiye’de yoksullukla mücadele stratejilerini ortaya çıkarmaktır. Yoksulluk değişen niteliğine rağmen insanlık tarihi kadar kadim olan ve üstesinden gelebilmek için ilkel olsun modern olsun tüm toplumların mücadele ettiği bir olgudur (Güneş, 2010, s. 11). Ülkemiz Türkiye’de yoksulluğu azaltmak için çok fazla çalışma yapılmaktadır. Kalkınma hedefleri bunlardan bazılarıdır ve insan zekâsı kullanılarak oluşturulmuştur. Öte yandan, yapay zekâ kullanılması kullanılarak stratejiler oluşturulabilir mi sorusu, yapay zekâ kullanılarak yoksullukla mücadelede kullanılabilir mi sorusu araştırmanın başlangıç noktasını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yapay zekâ programı ChatGPT kullanılmıştır. Araştırma örneklemini için Türkiye’den 5 il,5 ilçe ve 5 köy seçilmiştir. İl, ilçe ve köylerin seçimi ChatGPT kullanılarak belirlenmiştir. ChatGPT yapay zekâ programına Türkiye’de yoksulluğun en fazla olduğu beş il, ilçe ve köy söyleyebilir misin sorusu sorulmuştur. ChatGPT’de veri toplama için de bir soru kullanılmıştır. Soru şu :” X ilinde, X ilçesinde ve/ya X köyünde yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Araştırma sonucunda yapay zekâ programı ChatGPT’nin konu başlıkları bağlamında en çok üzerinde durulması gereken yoksulluk alanlarını ortaya koyduğunu göstermiştir. Her il, ilçe ve köy için yeni bir öncelik sırası oluşturulması gerektiği araştırma bulgularından anlaşılmıştır. Diğer stratejilerden farklı başlıklar sunan yapay zekâ ChatGPT’nin Türkiye’de yoksullukla mücadelede stratejiler ürettiği/üretebildiği ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler – Türkiye, Yoksulluk, Mücadele, Strateji, ChatGPT

GİRİŞ

Uyarlık tarihi boyunca bir türlü çözülemeyen ve iletişimdeki gelişmelerden dolayı daha görünür hale gelen yoksulluk problemi çok boyutlu yapısı ile sürdürülebilirlik tartışmalarında hep merkezde yer almıştır. Yoksulluk değişen niteliğine rağmen insanlık tarihi kadar kadim olan ve üstesinden gelebilmek için ilkel olsun modern olsun tüm toplumların mücadele ettiği bir olgudur (Güneş, 2010, s. 11).Bu anlamda, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler açısından da yoksullukla mücadele hükümetlerin en önemli gayelerinden birisidir.

Yoksullukla mücadelede stratejiler oluşturmak için Birleşmiş Milletler bünyesinde United Nations Development Programme (UNDP) kurulmuştur. UNDP (TÜBİTAK,2023) yoksulluğu on başlık altında toplamıştır. Bunlar:

- Sürdürülebilir geçimin sağlanması için yeterli gelir ve üretim kaynaklarından mahrumiyet,
 - Açlık ve yetersiz beslenme,
 - Hastalık,
 - Eğitim ve diğer temel hizmetlere erişememe veya sınırlı erişim,
 - Ölüm ve hastalık oranının artması,
 - Evsizlik ve yetersiz konut,
 - Tehlikeli çevre,
 - Sosyal ayırım ve dışlanma,
 - Karar almaya katılımdan yoksunluk,
 - Sosyal ve kültürel hayata katılımdan yoksunluk gibi durumlardan oluştuğunu belirtmiştir.
- Yoksulluk her ülke için azaltılması düşünülen bir hedefdir. Ülkemiz Türkiye’de de bu hedefe ulaşmak için çok fazla çalışma yapılmaktadır. Kalkınma hedefleri bunlardan bazılarıdır ve insan zekâsı kullanılarak oluşturulmuştur. Neden yapay zekâ

kullanılmasın? Çünkü yapay zekâ gündelik hayatımızın pek çok alanında kullanılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla, yapay zekâ kullanılarak yoksullukla mücadelede kullanılabilir mi sorusu araştırmanın başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Literatür incelendiğinde yapay zekâ kullanılarak yoksullukla mücadele stratejileri ve yöntemlerini ele alan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu yüzden bu çalışmada kullanılan yöntem ve ortaya çıkan bulgular yoksullukla mücadelede ülke yöneticilerine yol gösterebilir, onlara farklı çözümler gösterebilir.

I. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yapay zekâ programı ChatGPT kullanılmıştır. Araştırma örneklemini için ChatGPT'den Türkiye'den beş il, beş ilçe ve beş köy örneklem olarak seçmesi istenmiştir. İl, ilçe ve köylerin seçimi ChatGPT kullanılarak belirlenmiştir. ChatGPT yapay zekâ programına göre Türkiye'de yoksulluğun en fazla olduğu beş il, ilçe ve köy söyleyebilir misin sorusu sorulmuştur. ChatCPT'nin örneklem olarak seçtiği iller Mardin, Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Şanlıurfa. ChatCPT'nin örneklem olarak seçtiği ilçeler Yüksekova, Silopi, Nusaybin, Sur ve Viranşehir. ChatGPT tarafından seçilen herhangi bir köy bulunmamaktadır. ChatGPT'de veri toplama için de bir soru kullanılmıştır. Soru şu :” X ilinde, X ilçesinde ve/ya X köyünde yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

II. BULGULAR

ChatGPT yapay zekâ programına Türkiye'de yoksullukla mücadele için sorular yöneltildiğinde il ve ilçeler için il ve ilçe ismi vererek belirgin cevaplar verdiği görülmüştür. Köyler için belirgin bir köy ismi vermemekle birlikte genel bir değerlendirme yapmıştır. ChatGPT uygulamasında elde ettiğimiz bulgular ise şu şekildedir:

-Türkiye'de yoksulluk oranının yüksek olduğu 5 il sayabilir misin?

-Türkiye'de yoksulluk oranı her ne kadar son yıllarda azalmış olsa da hala bazı illerde yüksek düzeyde devam etmektedir. İşte Türkiye'de varsayımın yüksek olduğu 5 il:

1. Şanlıurfa: Türkiye'de yokluğu en yüksek olduğu il olarak biliniyor. Şanlıurfa, güneydoğu

bölgesinde yer alır ve tarıma dayalı bir ekonomiye sahiptir. Ancak, aşınmaya maruz kalma ve ekonomik durumların zayıf olması nedeniyle yoksulluk oranı yüksektir.

2. Diyarbakır: Diyarbakır, yoksulluğun yüksek olduğu diğer bir ilimizdir. Şehir, kırsal kesimdeki ailelerin kente göçmesinin sonucu olarak büyümüş ve nüfusun hızla artması. Bu durum, izolasyon ve izolasyon oranlarının yükselmesine neden olmuştur.

3. Mardin: Mardin, Türkiye'nin tanıtımı yer alan bir ilimizdir. Şehirdeki ekonomik elde etme, tarım ve turizm sektörlerine yoğunlaşıyor. Ancak, tarım sektöründeki arızalar ve kullanım ömürleri nedeniyle yoksulluk oranı da yüksektir.

4. Şırnak: Şırnak, Türkiye'nin tanıtımı yer alan bir ilimizdir. Şehirdeki tüketici tüketimi tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Ancak, aşınmaya maruz kalma ve ekonomik durumların zayıf olması nedeniyle yoksulluk oranı da yüksektir.

5. Hakkâri: Hakkâri, Türkiye'nin geldiği yer alan bir ilimizdir. Şehir, genellikle dağlık ve kırsal bir bölge yer almaktadır. İşsizlikten kaynaklanan, ekonomik kısıtlamalar altında olması ve altyapı bağlantılarından kaynaklanan yoksulluk oranı yüksektir.

Tabii ki, Türkiye'nin farklı illerindeki eksikliklerin ölçüleri ve korunmalarının çözümü için bölgesel sınırlar da göz önünde bulundurmak mevcut.

-Türkiye'de yoksulluk oranının yüksek olduğu 5 ilçe sayabilir misin?

Türkiye'de fakirlik oranı, genellikle kırsal şehir merkezlerine göre daha yüksek izlenmektedir. Bu nedenle, Türkiye'de varsayımların yüksek olduğu 5 ilçeyi şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Yüksekova (Hakkâri)
2. Silopi (Şırnak)
3. Nusaybin (Mardin)
4. Sur (Diyarbakır)
5. Viranşehir (Şanlıurfa)

Bu ilçelerin tamamı, güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan ve terör olayları, göç, güvenlik ve altyapı sorunları gibi etkenler nedeniyle yoksulluk oranı yüksek korumadır. Ancak, Türkiye'nin diğer bölgelerinde de benzer sorunların yaşanabildiğinden, güvenlik önlemlerinin çözümü için bölgesel önlemlerden da dikkate alınması gerekmektedir.

-Türkiye'de yoksulluk oranının yüksek olduğu 5 köy sayabilir misin?

Türkiye'de fakirlik oranı, genellikle kırsal şehir merkezlerine göre daha yüksek izlenmektedir. Ancak, belirli köyler için yoksulluk oranı hücrelerine sahip değildir.

Yine de, Türkiye'nin farklı bölgelerinin varlık oranı yüksek olan köyler olabilir. Bu köyler, genellikle koruma, göç, altyapı yapıları, doğal afetler ve çevre koşulları gibi faktörler nedeniyle yoksullukla karşı karşıya kalanlar.

Bu nedenle, yoksullukla mücadele etmek için köylerin ekonomik kalkınmasına yönelik projeler ve programlar geliştirilmelidir. Bunlar, köylerin dağıtım üretimlerinin, alternatif gelir elde etme merkezlerinin, altyapı ve sosyal dağıtım dağıtımlarının olduğu gibi konuları kapsayabilir.

-Şanlıurfa'da yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Şanlıurfa, Türkiye'nin güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan ve yoksulluk oranının oldukça yüksek olduğu bir ilimizdir. Şanlıurfa'da yoksullukla mücadele için aşağıdaki öneriler değerlendirilebilir:

1. Tarımın desteklenmesi: Şanlıurfa, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. İlde tarımsal üretimin artırılması ve modern tarım tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılması ile tarımsal üretim artırılabilir ve köylülerin gelirleri artırılabilir.

2. İstihdam yaratma: İşsizlik yoksulluğun en önemli nedenlerinden biridir. Şanlıurfa'da istihdamın artırılması ve yeni iş alanlarının oluşturulması gerekmektedir. Bu kapsamda, özellikle turizm, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi sektörlerle yatırımlar yapılabilir.

3. Eğitim: Yoksulluğun önlenmesinde eğitim çok önemlidir. Şanlıurfa'da okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitime yönelik programlar oluşturulması yoksullukla mücadelede önemli bir adım olacaktır.

4. Altyapı yatırımları: Şanlıurfa'da altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Bu kapsamda, su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal yardım programları: Şanlıurfa'da yoksullukla mücadele etmek için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir. Bu kapsamda, ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim,

giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için destek verilebilir.

Yukarıdaki öneriler, Şanlıurfa'da yoksullukla mücadelede önemli adımlar olabilir. Ancak, yoksullukla mücadele sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve halkın ortak çalışmaları ile gerçekleştirilebilir.

Diyarbakır'da yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Diyarbakır, Türkiye'nin güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Diyarbakır'da yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: İşsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Diyarbakır'da özellikle kadın ve genç nüfus için istihdam yaratmak önemlidir. Bu kapsamda, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Diyarbakır, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Diyarbakır'da okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Diyarbakır'da altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Diyarbakır'da ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Diyarbakır, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

-Mardin'de yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Mardin, Türkiye'nin güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Mardin'de yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: İşsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Mardin'de özellikle kadın ve genç nüfus için istihdam yaratmak önemlidir. Bu kapsamda, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Mardin, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Mardin'de okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Mardin'de altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Mardin'de ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Mardin, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Şırnak'ta yoksulluk ile mücadele için neler yapılabilir?

Şırnak, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Şırnak'ta yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Şırnak'ta işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, istihdam yaratmak ve işsizliği azaltmak için, işletme

kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Şırnak, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Şırnak'ta okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Şırnak'ta altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Şırnak'ta ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Şırnak, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Şırnak'ta yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir.

Hakkâri'de yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Hakkâri, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Hakkâri'de yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Hakkâri'de işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, istihdam yaratmak ve işsizliği azaltmak için, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Hakkâri, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle,

tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Hakkâri'de okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Hakkâri'de altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Hakkâri'de ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Hakkâri, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Hakkâri'de yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabılır.

Şırnak'ta yoksullukla ilgili çözüm önerileri nelerdir?

Şırnak, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Şırnak'ta yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Şırnak'ta işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, istihdam yaratmak ve işsizliği azaltmak için, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Şırnak, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Şırnak'ta okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Şırnak'ta altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Şırnak'ta ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Şırnak, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Şırnak'ta yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabılır.

Hakkâri'de yoksulluk ile mücadele için neler yapılabilir?

Hakkâri, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilimizdir ve yoksullukla mücadele için çeşitli önlemler alınması gereken bir bölgedir. İşte Hakkâri'de yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Hakkâri'de işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, istihdam yaratmak ve işsizliği azaltmak için, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Hakkâri, tarım potansiyeli yüksek bir ilimizdir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Hakkâri'de okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Hakkâri'de altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Hakkâri'de ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Hakkâri, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilimizdir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Hakkâri'de yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir.

Yüksekova'da yoksulluk için çözüm önerileri nelerdir?

Yüksekova, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilçedir ve yoksullukla mücadele etmek için çeşitli çözüm önerileri uygulanabilir. İşte Yüksekova'da yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Yüksekova'da işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Yüksekova, tarım potansiyeli yüksek bir ilçedir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Yüksekova'da okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Yüksekova'da altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Yüksekova'da ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Yüksekova, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilçedir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Yüksekova'da yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir.

Silopi'de yoksullukla mücadele için neler yapılabilir

Silopi, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilçedir ve yoksullukla mücadele etmek için çeşitli çözüm önerileri uygulanabilir. İşte Silopi'de yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam yaratmak: Silopi'de işsizlik yoksulluğun önemli bir nedenidir. Bu nedenle, işletme kurma desteği, mesleki eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Silopi, tarım potansiyeli yüksek bir ilçedir. Bu nedenle, tarımsal üretimin artırılması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksullukla mücadelede önemli bir faktördür. Silopi'de okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etmeleri ve mesleki eğitim programlarına erişim sağlanarak yoksullukla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Silopi'de altyapı yatırımları ile yoksullukla mücadele edilebilir. Su kaynaklarının yönetimi, kanalizasyon, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Silopi'de ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Silopi, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilçedir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmeleri

kurmak, el sanatları ve kültürel mirasın turizme kazandırılması gibi çalışmalar ile turizm sektörünün geliştirilmesi yoksullukla mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Silopi'de yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasındadır. Ancak, yoksullukla mücadele, sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir. Bu nedenle, Silopi'de yoksullukla mücadelede tüm paydaşların işbirliği ile hareket etmesi gerekir

Nusaybin'de yoksulluk için neler yapılabilir?

Nusaybin, Türkiye'nin çoğalmasını yer alan bir ilçe ve yoksullukla mücadele etmek için çeşitli çözüm önerileri uygulanabilir. İşte Nusaybin'de yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam Yaratmak: Nusaybin'de kısıtlamaların en büyük nedenlerinden biridir. Bu nedenle, işletme kurma desteği, endüstriyel eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Nusaybin, tarım potansiyeli yüksek bir ilçedir. Bu nedenle, kullanıcıların üretimin artması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım ekonomileri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksulluğuyla mücadelede önemli bir faktördür. Nusaybin'de öncesi okul eğitime erişim, okul çağındaki çocukların okula devam etme ve endüstriyel eğitim programlarına erişim sağlanarak yetersizlikle mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Nusaybin'de altyapı yatırımları ile mücadele edilebilir. Su depolama yönetimi, inşaat, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Nusaybin'de ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programı hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Nusaybin, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilçedir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmelerini keşfetmek, el sanatlarını ve kültürel yayılmanın turizme kazandırılması gibi yayılma ile turizm bölgesinin çekirdeklenmesiyle mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Nusaybin'de yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasında. Ancak,

yoksullukla mücadele sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum amaçlı, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir.

Sur'da yoksullukla mücadele için neler yapılabilir? Sur, Türkiye'nin çoğalmasını yer alan bir ilçedir ve yoksullukla mücadele etmek için çeşitli çözüm önerileri uygulanabilir. İşte Sur'da yoksullukla mücadele için öneriler:

1. İstihdam Yaratmak: Sur'da hapishanelerin en büyük nedenlerinden biridir. Bu nedenle, işletme kurma desteği, endüstriyel eğitim programları, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili projeler gibi çözümler değerlendirilebilir.

2. Tarımsal Kalkınma: Sur, tarım ihtiyacı yüksek bir ilçedir. Bu nedenle, kullanıcıların üretimin artması ve çiftçilere destek verilmesi önemlidir. Tarımsal kalkınmayı desteklemek için, çiftçilere kredi ve hibe desteği sağlanabilir, modern tarım ekonomileri ve teknolojileri kullanılarak verimlilik artırılabilir.

3. Eğitim: Eğitim yoksulluğuyla mücadelede önemli bir faktördür. Sur'da okul öncesi eğitime erişim, okul çağındaki çocukları okula devam etme ve tüketici eğitim programlarına erişim sağlanarak izolasyonla mücadele edilebilir.

4. Altyapı Yatırımları: Sur'da altyapı yatırımları ile eksiklikle mücadele edilebilir. Su depolama yönetimi, inşaat, yol ve köprülerin yapımı ve yenilenmesi gibi projeler hayata geçirilebilir.

5. Sosyal Yardım Programları: Sur'da ihtiyaç sahibi ailelere gıda, barınma, sağlık, eğitim, giyim ve diğer temel ihtiyaçları karşılamak için sosyal yardım programları hayata geçirilebilir.

6. Turizm: Sur, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle turistik bir ilçedir. Turizm sektörüne yatırımlar yapmak, turizm işletmelerini keşfetmek, el sanatlarını ve kültürel yayılmanın turizme kazandırılması gibi yayılma ile turizm bölgesinin çekirdeklenmesiyle mücadelede önemli bir adım olabilir.

Yukarıdaki öneriler, Sur'da yoksullukla mücadelede atılacak adımlar arasında. Ancak, yoksullukla mücadele sadece devlet kurumları tarafından değil, sivil toplum amaçlı, özel sektör ve yerel halkın da katkısıyla başarılabilir. Bu nedenle, Sur'da yoksullukla mücadele için toplumsal bir dayanışma ruhu örgütlenmesi, her kesiminin eline taşındı.

Viranşehir'de yoksullukla mücadele için neler yapılabilir?

Viranşehir gibi yoksulluk oranının yüksek olduğu ilçelerde, aşağıdaki adımlar yoksullukla mücadele için atılabilir:

1. İstihdam Olanaklarının Artırılması: İlçedeki işsizlik oranının yüksek olması, yoksulluk seviyesini artırır. Bu nedenle, yerel işletmelerin teşvik edilmesi, girişimciliğin desteklenmesi ve mesleki eğitim programlarının düzenlenmesi gibi adımlarla istihdam olanakları artırılabilir.
2. Sosyal Yardımların Etkili Kullanımı: İlçedeki yoksul ailelere yönelik sosyal yardımların etkin kullanılması, yoksulluk seviyesini azaltabilir. Bu amaçla, sosyal yardım programlarının etkililiğini artırmak için yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve yerel halk iş birliği yapabilir.
3. Eğitim Fırsatlarının Artırılması: Eğitim fırsatlarının artırılması, ilçedeki yoksulluk seviyesini azaltabilir. Bu nedenle, okul öncesi eğitim programlarının yaygınlaştırılması, ilçedeki okulların fiziki koşullarının iyileştirilmesi ve öğretmen ihtiyacının karşılanması gibi adımlarla eğitim fırsatları artırılabilir.
4. Alt Yapının Geliştirilmesi: İlçedeki alt yapı çalışmalarının geliştirilmesi, yoksullukla mücadelede etkili bir adım olabilir. Bu nedenle, su ve elektrik gibi temel ihtiyaçların karşılanması, yolların ve köprülerin onarılması ve ilçede ulaşım olanaklarının artırılması gibi adımlarla alt yapı geliştirilebilir.
5. Tarım ve Hayvancılık Destekleri: Viranşehir gibi tarım ve hayvancılık sektörünün önemli olduğu ilçelerde, bu sektörlerin desteklenmesi yoksullukla mücadelede etkili bir adım olabilir. Bu amaçla, çiftçilere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunulması, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin modernize edilmesi ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik destekler verilmesi gibi adımlar atılabilir.

III. TARTIŞMA

Bu araştırmada, ChatGPT kullanılarak Türkiye’de yoksullukla mücadele stratejilerinin belirlenebileceği öneri ve yanıtlar ile gösterilmektedir. Türkiye’nin en yoksul yerlerini ortaya koyan parametreler çeşitlilik gösterse de ChatGPT kendi algoritması içinde bir örneklem tespit etmektedir. Bu açıdan bu araştırmada seçilen örneklem yapay zekânın seçtiği bir örneklem olması açısından farklıdır. Türkiye’nin en yoksul illeri Şırnak, Hakkâri, Mardin, Şanlıurfa ve Diyarbakır olarak belirlemiştir. Bunların üçünün büyükşehir

olması önemli bir ayrıntı olarak araştırma bulgularında ortaya çıkmıştır. En yoksul iller sıralamasında büyükşehir olan illerin yer alabileceği veya yer alamayacağı tartışma konusu olabilir. Ancak, yoksulluk büyük ve/ya küçük şehirlerle sınırlanmaması gerektiği görülmektedir. Araştırma sonucunda Türkiye’nin en yoksul beş ilçesi Silopi, Yüksekova, Nusaybin, Sur ve Viranşehir olarak belirlenmiştir. Yapay zekânın seçmiş olduğu örneklem bölge bazında Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi olduğu görülmektedir. Araştırma sonucunda yapay zekâ programı ChatGPT’nin konu başlıkları bağlamında en çok üzerinde durulması gereken yoksulluk alanlarını ortaya koymaktadır. Her il ve ilçe için yeni bir öncelik sırası oluşturulması gerektiği araştırma bulgularından anlaşılmıştır. Ele alınan il ve ilçeler için somut stratejiler önerdiği görülmüştür. Ayrıca, yapay zekâ programı ChatGPT bir öncelik sırası oluşturmaktadır. Yapay zekâ ChatGPT yoksullukla mücadele için eylem planını istihdam olanakları, sosyal yardımlar, eğitim, alt yapı, tarım, hayvancılık ve turizm başlıkları altında sunmaktadır. Her başlık altında somut çözümler sunarken var olan problem durumunu da ortaya koymaktadır. Bu problem durumundan çıkarımlar yapılabilmektedir. Örneğin tarım ve hayvancılık konusunda modernizasyondan bahsedilmektedir. Buradan modernizasyon ile ilgili bir problem olduğu çıkarılabilir. Alt yapının geliştirilmesinden bahsedilirken, elektrik ile ilgili bir problem olduğu görülmektedir. Yapay zekâ bu probleme vurgu yaparken henüz bir yeşil enerji çözümü sunmadığı görülebilir. Bu noktada bölgenin olanaklarının yeşil enerjiye olanak verdiği ifade edilebilir. Turizm özelinde el sanatlarının geliştirilmesi gerektiği çıkarılabilir. Eğitim açısından yoksulluk incelendiğinde okul öncesi eğitimde bir boşluk olduğu çıkarılabilir. Bu noktada okul öncesi eğitimin kalitesi artırılarak bu alandaki problemin çözümüne katkı sunulabilir. Sosyal yardımlar, yoksullukla mücadelede yapay zekâ ChatGPT’nin en çok önemsendiği alanlardan biri olarak ortaya çıkmıştır. Sosyal yardımların etkili kullanımında farklı bir yaklaşım öne sürmektedir. Sosyal yardımların çok boyutlu şekillerde eğitim, tarım, turizm vb alanlarla ilişkilendirilerek kullanılmasını önermektedir. Öte yandan, ChatGPT, UNDP’nin incelediği parametrelerin hepsine odaklanmaktadır. Sözgelimi, ChatGPT yoksullukla mücadele bağlamında sosyal ayırım ve dışlanma, karar almaya katılımdan yoksunluk ve hastalık

başlıklarını incelemeyeceği ve bu başlıklar için yoksulluk bağlamında öncelikler sıralamasında yanıt vermediği görülmektedir. Bu yoksulluk başlıkları için ChatGPT'ye ayrı sorular yöneltilerek bu başlar için de çözüm/öneriler istenilebilir. ChatGPT ve UNDP çözüm stratejileri karşılaştırıldığında, UNDP'de çözümler daha çok dijitalleşme, stratejik yenilik ve finans gelişimi üzerinden dönmektedir.

IV. SONUÇLAR

Bu çalışmada yapay zekânın Türkiye'de yoksullukla mücadelede stratejiler ürettiği/üretebildiği ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin en yoksul illeri Şırnak, Hakkâri, Mardin, Şanlıurfa ve Diyarbakır olarak belirlemiştir. Bunların üçünün büyükşehir olması önemli bir ayrıntı olarak araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda Türkiye'nin en yoksul beş ilçesi Silopi, Yüksekova, Nusaybin, Sur ve Viranşehir olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda yapay zekâ programı ChatGPT'nin konu başlıkları bağlamında en çok üzerinde durulması gereken yoksulluk alanlarını ortaya koyduğunu göstermiştir. Her il ve ilçe için yeni bir öncelik sırası oluşturulması gerektiği araştırma bulgularından anlaşılmıştır. Ele alınan il ve ilçeler için somut stratejiler önerdiği görülmüştür. UNDP'nin işaret ettiği on yoksulluk türü için ayrı ayrı çözümler sunmaktadır. Ancak her il ve ilçe için öncelik sırası nasıl olması gerektiği belirtilmemiştir. Yapay zekâ programı ChatGPT bunun için de bir öncelik sırası oluşturmaktadır. Araştırmanın dikkat çeken bir diğer bulgusu için köyler için olmuştur. En yoksul köyler için ChatGPT bir sıralama yapamamaktadır. Genel anlamda çok fazla ve birbirine yakın yoksul köy olduğu için spesifik bir köy listesi sunmamaktadır. Buna rağmen genel hatlarla çözüm stratejileri sunmaktadır. Yapay zekâ ChatGPT yoksullukla mücadele için eylem planını istihdam olanakları, sosyal yardımlar, eğitim, alt yapı, tarım, hayvancılık ve turizm başlıkları altında sunmaktadır. Bu çalışmada kullanılan yapay zekâ ile strateji ve çözüm üretme daha büyük bir örneklem üzerinde ve/ya başka ülkeler için de kullanılabilir. Başka bir

çalışmada insan zekâsı ile oluşturulan yoksullukla mücadele stratejileri ile yapay zekâ ChatGPT stratejileri karşılaştırılabilir ve ayrı bir çalışma olarak sunulabilir.

KAYNAKLAR

- [1] Güneş, S. (2010). Yoksullukla mücadelede mikro kredi uygulamaları ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü proje destekleri. Ankara: T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü
- [2] <https://chatgpt4.ai>, Erişim tarihi 09.05.2023
- [3] https://strategicplan.undp.org/?_gl=1*1d8v5p*_ga*Mjk0OTM1MzA1LjE2ODU0NTAxMjk.*_ga_3W7LPK0W_P1*MTY4NTQ1MDEzMC4xLjAuMTY4NTQ1MDEzMi41OC4wLjA. Erişim tarihi 10.05.2023
- [4] TÜBİTAK (2023). Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması Proje Rehberi 2023, Erişim tarihi: 05.05.2023, Available: https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/26487/ortaokul_proje_rehberi_2023_14.10.2022.pdf